

ЗАКОН

О СПРЕЧАВАЊУ СУКОБА ИНТЕРЕСА У ОРГАНИМА ВЛАСТИ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

(Неслужбени пречишћен текст - "Сл. гласник РС", бр. 73/2008 и 52/2014)

Члан 1

Општа одредба

- (1) Овим законом уређују се посебне обавезе изабраних представника, носилаца извршних функција и савјетника у органима власти Републике Српске (у даљем тексту: Република) и јединица локалне самоуправе у обављању јавне функције, а у циљу спречавања сукоба интереса.
- (2) Одређена питања уређена овим законом, посебним законом се могу уредити и другачије.

Члан 2

Дефиниција

- (1) Сукоб интереса постоји у ситуацијама у којима изабрани представник, носилац извршне функције или савјетник има приватни интерес који је такав да може утицати, или изгледа да може утицати, на непристрасно и објективно вршење његове дужности.
- (2) Приватни интерес изабраног представника, носиоца извршне функције или савјетника укључује било коју предност за њега или његову породицу и друга лица или организације са којима је он имао или има пословне, политичке и друге везе.

Члан 3

Принципи дјеловања

- (1) Изабрани представници, носиоци извршних функција и савјетници у обављању јавне функције дужни су да се понашају савјесно и одговорно, законито, непристрасно и часно, придржавати се принципа одговорности, поштења, савјесности, отворености и вјеродостојности, те да се придржавају етике позива и функције коју обављају.
- (2) У обављању јавне функције изабрани представници, носиоци извршних функција и савјетници не смију свој приватни интерес стављати изнад јавног интереса.
- (3) Изабрани представници, носиоци извршних функција и савјетници су лично одговорни за своје дјеловање у обављању функција на које су изабрани, односно именовани и политички су одговорни грађанима који су их изабрали или органима власти који су их именовали.
- (4) Изабрани представници, носиоци извршних функција и савјетници не смију користити јавну функцију за личну добит или добит лица које је са њима повезано и не смију бити ни у каквом односу зависности према лицима која би могла утицати на њихову објективност.
- (5) Изабрани представници, носиоци извршних функција и савјетници као јавна лица морају дјеловати у интересу грађана.
- (6) У извршавању функција изабрани представници, носиоци извршних функција и савјетници обавезни су имовину, средства за рад и финансијска средства користити искључиво у сврху за коју су намијењена и на ефикасан начин.
- (7) Изабрани представници, носиоци извршних функција и савјетници који се налазе у радном односу и примају плату по основу - избора именована на функцију могу обављати послове у наставним, научним, културним, здравственим и спортским установама, у удружењима и слично, за шта могу примати накнаду, у складу са законом.
- (8) Изабрани представници, носиоци извршних функција и савјетници који нису у радном односу по основу избора - именована на функцију имају право на накнаду за функцију коју обављају, те плату или накнаду за обављање послова који нису у супротности са одредбама овог закона.

Члан 4

Дефиниције коришћених појмова

У смислу овог закона:

а) “изабраним представницима” сматрају се:

- народни посланици у Народној скупштини Републике,
- делегати у Вијећу народа Републике,
- одборници у скупштинама јединица локалне самоуправе,

б) “носиоцима извршних функција” сматрају се:

- председник и потпредседник Републике,
- чланови Владе Републике (у даљем тексту: Влада),
- генерални секретар председника Републике;
- генерални секретар Народне скупштине Републике,
- генерални секретар Вијећа народа Републике,
- генерални секретар Владе,
- градоначелници и замјеници градоначелника,
- начелници општина и замјеници начелника општина,

в) “савјетницима” се сматрају савјетници изабраних представника и носилаца извршних функција, и то:

- председника и потпредседника Републике,
- председника и потпредседника Народне скупштине Републике,
- председника и потпредседника Вијећа народа Републике,
- чланова Владе Републике и
- градоначелника и начелника општине.

г) “чланом породице” сматрају се брачни или ванбрачни друг изабраног представника, носиоца извршне функције и савјетника, дијете, усвојилац, усвојеник и дијете брачног друга (пасторак / пасторка);

д) “Републичка комисија за утврђивање сукоба интереса” значи Републичка комисија за утврђивање сукоба интереса Републике (у даљем тексту: Комисија);

ђ) “улагање капитала” подразумијева улагање новца, ствари и права у власничку структуру предузећа,

е) “привредно друштво” подразумијева се предузеће (привредно друштво) основано у складу са прописима о предузећима (привредним друштвима),

ж) “јавно предузеће” подразумијева предузеће како је то дефинисано Законом о јавним предузећима,

з) “лична услуга” подразумијева свако дјеловање којим се једна страна обавезује да обави одређени посао, а друга да јој за то плати накнаду или прибави другу корист, а која не произилази из радног односа или обављања професионалне дјелатности и

и) “удружење грађана” подразумијева се удружење грађана и фондација основано у складу са Законом о удружењима и фондацијама.

Члан 5

Нespoјивост у односу на јавна предузећа

(1) Изабрани представници, носиоци извршних функција и савјетници не могу, у вријеме док врше јавну функцију и три мјесеца након престанка јавне функције, бити чланови надзорног одбора или директори јавних предузећа.

(2) Забрана из става 1. овог члана односи се и на чланове породице изабраних представника, носилаца извршних функција и савјетника.

(3) Одредбе ст. 1. и 2. овог члана за изабране представнике, носиоце извршних функција и савјетнике у јединицама локалне самоуправе односе се само на јавна предузећа које је основала јединица локалне самоуправе у којој изабрани представник, носилац извршне функције или савјетник врши функцију.

Члан 6

Нespoјивост у односу на привредна друштва

(1) Изабрани представници, носиоци извршних функција или савјетници не могу, у вријеме док врше јавне функције и три мјесеца након престанка јавне функције, бити чланови управних одбора, надзорних одбора или директори привредних друштава:

а) у које су улагали капитал у периоду од 4 (четири) године прије преузимања јавне функције коју врше и

б) која послују са органом власти Републике или јединице локалне самоуправе у вријеме док изабрани представници, носиоци извршних функција или савјетници врше јавне функције и ако је вриједност уговора или посла већа од 30.000 КМ.

(2) Изабрани представници и носиоци извршних функција не могу гласати по било којем питању које се непосредно тиче привредног друштва у којем он или члан његове породице има финансијски интерес и дужан је, када се нађе у таквим ситуацијама, уздржати се од гласања, те на сједници објаснити разлоге због којих се уздржао од гласања.

Члан 7

Забрана пружања личних услуга

(1) Изабрани представници, носиоци извршних функција и савјетници не могу закључивати уговоре о пружању личних услуга са јавним предузећем.

(2) Изабрани представници, носиоци извршних функција и савјетници не могу закључивати уговоре о пружању личних услуга са привредним друштвом које закључује уговоре или на други начин послује са органом власти Републике или јединице локалне самоуправе.

(3) Одредба става 2. овог члана примјењује се само на привредна друштва која су закључила уговор или послују са органом власти Републике или јединице локалне самоуправе истовремено док изабрани представник, носилац извршне функције или савјетник врши јавну функцију и када вриједност уговора или посла прелази 30.000 КМ годишње.

(4) Забрана из става 1. овог члана за одборнике скупштина јединица локалне самоуправе односи се само на јавна предузећа која је основала јединица локалне самоуправе у којој изабрани званичник врши функцију одборника.

Члан 8

Забрана у односу на удружења и фондације

Изабрани представници, носиоци извршних функција и савјетници не могу бити чланови органа, предсједници или директори удружења или фондација која се финансирају из буџета Републике или јединице локалне самоуправе у укупном годишњем износу већем од 100.000 КМ.

Забрана из става 1. овог члана не односи се на чланство у органу Фонда солидарности за обнову Републике Српске.

Члан 9

Забрањене активности

Осим ако је одредбама овог закона прописано другачије, изабраним представницима, носиоцима извршних функција и савјетницима забрањено је:

а) примити или захтијевати поклон или обећање поклона или друге вриједности ради обављања јавне функције;

б) примити додатну накнаду за извршавање послова у дјелокругу јавних функција;

в) тражити, прихватити или примити вриједност или услугу ради гласања о било којем питању или утицати на одлуку неког органа или лица;

г) обећати запослење или неко друго право у замјену за поклон или обећање поклона;

д) привилеговати лица ради страначког или другог опредјељења или због поријекла, личних или породичних веза;

ђ) одбити увид у своје финансијско стање, на захтјев надлежног органа;

ж) утицати на добивање послова или наруџби од органа власти у циљу стицања материјалне или нематеријалне користи за себе или другога;

з) користити повлашћене информације о раду органа власти ради личне користи или користи других лица и

и) на други начин користити свој положај, како би утицали на одлуке законодавне, извршне или судске власти, те тако постигли личну корист или корист других лица, неку повластицу или право, закључили правни посао или на други начин интересно погодовали себи или другом лицу.

Члан 10

Обавеза подношења оставке

Изабрани представници, носиоци извршних функција и савјетници дужни су поднијети оставку на сваку од неспојивих функција и послова најкасније један дан прије преузимања јавне функције.

Члан 11

Примање поклона

(1) Поклоном, у смислу овог закона, сматра се поклон у вези са вршењем дужности, а подразумијева: новац, предмете, права, услуге без накнаде, те неку другу корист дату или обећану, на примјер: угоститељску услугу, услугу ноћења, опрост дуга или обавезе, путни трошак или сличну услугу, улазницу, умјетнички предмет, осигурање, медицинску или друге услуге коју изабрани представник, носилац извршне функције или савјетник није лично платио према тржишној цијени.

(2) Поклон у вриједности до 300 КМ изабрани представници, носиоци извршних функција и савјетници могу задржати и не треба да га пријаве.

(3) Поклоном у смислу става 2. овог члана сматра се и више поклона поклоњених од истог лица у периоду од једне године.

(4) Поклоне изнад вриједности из става 2. овог члана изабрани представници, носиоци извршних функција и савјетници не смију задржати, већ су обавезни да их пријаве Комисији и предају органима власти које су их изабрале или именовале и у чије име обављају повјерену функцију.

(5) Изабрани представник, носилац извршне функције и савјетник не смије примити новац, чек или други вриједносни папир, без обзира на износ, а ако наведено добије, дужан је да га пријави и оно постаје власништво Републике или јединице локалне самоуправе.

(6) Органи власти су дужни да у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона посебним општим актом уреде поступак, начин евиденције, предаје и чувања примљених поклона.

(7) У случају сумње о вриједности поклона, изабрани представник, носилац извршне функције и савјетник дужан је да пријави поклон Комисији, која ће прибавити податак о тржишној вриједности поклона у Републици Српској.

(8) Вриједност поклона је његова тржишна вриједност.

(9) Примање поклона према ст. 1. до 7. овог члана односи се и на лице које би примило поклон у корист изабраног представника, носиоца извршне функције или савјетника, с тим да то лице зна за примање поклона.

Члан 12

Лично финансијско стање

(1) Изабрани представници, носиоци извршних функција и савјетници дужни су достављати редовне финансијске извјештаје, како је предвиђено законом и прописима Комисије.

(2) Комисија ће посебним актом уредити начин контроле финансијског извјештаја из става 1. овог члана.

Члан 13

Орган за спровођење Закона

(1) Поступак за утврђивање сукоба интереса спроводи Комисија, као независни орган.

(2) Комисију образује Народна скупштина Републике.

Члан 14

Састав Комисије

- (1) Комисија има предсједника и шест чланова.
- (2) Предсједника и чланове Комисије бира Народна скупштина Републике Српске, на приједлог надлежног скупштинског тијела, на период од четири године, уз могућност поновног избора.
- (3) Предсједник и чланови Комисије могу бити лица која су стручним, радним и моралним квалитетима доказала своју непристрасност и савјесност. Најмање један члан Комисије мора бити дипломирани правник са положеним правосудним испитом.
- (4) Предсједник и чланови Комисије не могу бити лица која су осуђивана за кривична дјела на безусловну казну затвора од најмање шест мјесеци или за кривично дјело које их чини неподобним за наведене функције.
- (5) Предсједник и чланови Комисије не могу бити лица из члана 4. т. а), б) и в) овог закона и лица запослена у републичким органима.
- (6) У састав Комисије биће изабрана лица из реда сва три конститутивна народа, под условом да се на јавни конкурс пријаве кандидати који испуњавају услове јавног конкурса.
- (7) Предсједник и чланови Комисије не могу обављати дужност у органима странке, удружења или фондације које су организационо или финансијски повезани са странком, не могу бити укључени у било какву страначку активност, нити смију бити у сукобу интереса у смислу овог закона.
- (8) Пословником о раду Комисија уређује питања од значаја за њену организацију и рад.

Члан 15

Надлежност Комисије

Комисија има сљедеће надлежности:

- а) дјелује на основу овог закона како би осигурала одговорност и вјеродостојност изабраних представника, носилаца извршних функција и савјетника водећи рачуна о заштити интегритета функције, а не лица које врши ту функцију,
- б) доноси упутства, правилнике и правила, те прописује обрасце и организацију регистра ради примјене овог закона,
- в) доноси одлуке о томе да ли неко дјеловање или пропуст дјеловања представља кршење овог закона,
- г) подноси извјештаје о свом раду Народној скупштини Републике и јавности најмање једном годишње и
- д) подноси извјештаје надлежном тужилаштву о сваком случају кршења овог закона које може имати обилгежје кривичног дјела.

Члан 16

Поступак пред Комисијом

- (1) Комисија покреће поступак за утврђивање постојања сукоба интереса, по властитој иницијативи или на иницијативу неког физичког или правног лица, коју оцијени основаном.
- (2) Одлука о покретању поступка из става 1. овог члана доставља се лицу против кога се поступак покреће.
- (3) Комисија прибавља доказе и утврђује чињенице непосредно или путем другог надлежног органа. Органи власти на свим нивоима у Републици су обавезни да Комисији пруже правну и друге облике помоћи.
- (4) На захтјев органа, организације или заинтересованог лица, Комисија ће дати своје мишљење о постојању сукоба интереса прописаног овим законом.

Члан 17

Одлучивање о жалби

- (1) Против првостепене одлуке Комисије, жалба се може изјавити Комисији за жалбе.
- (2) Комисија за жалбе има предсједника и четири члана.
- (3) Комисију за жалбе именује Народна скупштина Републике на период од четири године.
- (4) За предсједника и чланове Комисије за жалбе могу бити именована лица која испуњавају услове из члана 14. ст. 3., 4., 5., 6. и 7. овог закона.

- (5) Комисија за жалбе доноси одлуке већином од укупног броја чланова.
(6) Против коначног рјешења Комисије за жалбе може се покренути управни спор пред надлежним судом.
(7) Пословником о раду Комисија за жалбе уређује питања од значаја за њену организацију и рад.

Члан 18

Обавеза спровођења поступка престанка мандата

Ако изабрани представник, носилац извршне власти или савјетник у року од 30 дана од дана достављања коначног рјешења из члана 17. овог закона не ријеши сукоб интереса, Комисија ће, у наредном року од 30 дана, коначно рјешење о утврђивању сукоба интереса доставити надлежном органу.

Члан 19

Санкције

(1) Новчаном казном у износу од 500 до 1. 500 КМ казниће се за прекршај изабрани представник, носилац извршне власти или савјетник ако:

- 1) обавља неспојиву дужност у јавном предузећу (члан 5.),
- 2) обавља неспојиву дужност у привредном друштву (члан 6.),
- 3) закључи уговор о пружању личних услуга кршећи одредбе члана 7.,
- 4) је члан органа, предсједник или директор удружења или фондације која се финансира из буџета Републике или буџета јединице локалне самоуправе у укупном годишњем износу већем од 100. 000 КМ (члан 8.),
- 5) врши забрањене активности (члан 9.) и
- 6) прими поклон или располаже поклоном кршећи одредбе члана 11.

(2) Ако је изабрани представник, носилац извршне функције или савјетник прекршајем из става 1. овог члана примио поклон противно одредбама овог закона, дужан је предати органу власти из члана 11. став 4. овог закона поклон или новац који је еквивалент вриједности поклона.

Члан 20

Неподобност за кандидовање

Ако изабрани представник, носилац извршне власти или савјетник одбије да ријеши сукоб интереса у року од 30 дана од дана достављања коначног рјешења о утврђивању сукоба интереса, сматра се неподобним за кандидовање на било коју непосредно или посредно изабрану функцију, у периоду од четири (4) године након доношења коначног рјешења из члана 17. овог закона.

Члан 21

Застарјелост вођења поступка

Поступак за примјену санкција у вези са кршењем овог закона може се покренути у року од двије године од наводног кршења Закона и мора се завршити у року од једне године од дана покретања поступка.

Члан 22

Рок за доношење подзаконских аката

Комисија ће донијети прописе за спровођење овог закона у року од 90 дана од дана именованја Комисије.

Члан 23

Ступање Закона на снагу

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".